

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 3. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 2.

Davek potujočih agentov in trgovinskih potnikov.

Potujoči agenti in trgovinski potniki plačajo na leto 1000 Din davka. Ta davek se mora plačati predno se začne poklic izvrševati v celoletnem znesku. Kogar se zaloti pri izvrševanju posla brez potrdila o plačanem davku, plača poleg rednega davka še enak znesek kot kazen.

Generalna direkcija davkov je te dni naročila davčnim oblastvom, naj vse potujoče agente in trgovinske potnike pozovejo, da plačajo davek še predno začno v letu 1929. izvrševati svoj posel. Opozorjamo na to vse davčne zavezance te vrste, da izpolnijo svojo dolžnost in se ognejo dvojnemu davku za slučaj, da jih organi finančne kontrole zalotijo pri poslu brez pobotnice o plačanem davku.

Davek letnih 1000 Din so dolžni plačati vsi trgovinski potniki, zastopniki ali agenti trgovinskih podjetij, ki

poslujejo kot samostalni podjetniki. Za samostalnega podjetnika ga je smatrati, če trpi v sklenjenih poslih sam nevarnost izgube, če se ravna višina njegovega dobička zlasti po njegovem lastnem delovanju in potemtakem v bistvu ni zavisen od podjetja, ki ga zastopa. Taki primeri se pojavljajo zlasti takrat, kadar utegnejo take osebe, ne da bi na to neposredno vplivalo podjetje, ki ga zastopajo, ukoriščaje konjunkturo, same vplivati na višino svojega dohodka.

Trgovinski potniki so torej dolžni plačati 1000 Din pridobnine samo, ako poslujejo kot samostojni podjetniki, ne pa tudi, ako so v službenem razmerju. Plačati morajo torej ali pridobnino ali pa uslužbenski davek, katerega jim pri izplačilu prejemkov pobira gospodar.

* * *

Srebrni jubilej dela v Ljubljanski kreditni banki.

V torek je praznoval 25-letnico svojega plodonosnega delovanja pri Ljubljanski kreditni banki, generalni ravnatelj gosp. Alojzij Tykač. Kot mlad bančni uradnik se je že v prvih letih svojega službovanja pri dunajski podružnici Živnostenske banke po svojih zmogljivostih tako odlikoval, da mu je bilo prav kmalu poverjeno mesto podravnatelja Ljubljanske kreditne banke. Ze po dveh letih je bil g. Tykač imenovan za ravnatelja in se je pod njegovim spretnim vodstvom dvignil zavod od skromnih začetkov do višine prvih denarnih zavodov v državi. Kot izvršten organizator in izkušen strokovnjak, je bil g. Tykač pozvan v uprave raznih večjih podjetij v državi, v katerih zavzema še danes odlična mesta. Kot takega ga visoko cenijo tudi v vseh gospodarskih, zlasti finančnih krogih. Jubilant se udeležuje tudi publicistično in je tudi v »Trgovskem listu« priobčil že nekaj svojih strokovnih razprav. Denarni zavodi Slovenije so izkazali gen. rav. Tykaču svoje največje zaupanje s tem, da so ga izvolili za predsednika Društva denarnih zavodov za Slovenijo, koje mesto zavzema že od ustanovitve te organizacije.

Ob pomembnem jubileju plodonosnega in intenzivnega dela so se poklonile jubilaru mnoge deputacije raznih organizacij. V imenu trgovskih organizacij mu je čestital predsednik Trgovskega društva »Merkur« gosp. dr. Fran Windischer. Čestitke, izrečene v imenu matice slovenskih trgovskih organizacij glasio:

Preblagorodni gospod generalni ravnatelj Alojzij Tykač, predsednik Društva denarnih zavodov itd. itd. v Ljubljani.

Dopustite, gospod generalni ravnatelj, da Vam v imenu Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo, matice trgovskega organizatornega gibanja, izrekam te dni, ko po pravici slavite srebrni jubilej svojega prezašljnega delovanja v najstarejšem in najodličnejšem bančnem zavodu v Sloveniji, prirsre in iskrene čestitke, katere spremljajo globoko občutene želje, da bi v vedri bodočnosti mogli delovati še nedogledno dobo zdravih let tako uspešno in plodonosno kakor ste delovali v vsebine polni preteklosti.

Vaš petindvajsetletni jubilej je praznik vsakdanjega premošljenega, smotrenega in odgovornega dela, ki

mu je bil vedno vzvišen cilj povzdiga gospodarskega blagostanja ter dobrobit domovine. Naše denarstvo in naša industrija ter naša trgovina ve ceniti preštevilne Vaše zasluge ter Vam je hvaležna za Vašo trudoljubno prizadevnost in za skrbno nego mnogostanskih potreb, koristi in pridov.

Sam mož neutrudne marljivosti, preudaren in skrben gospodar, ki mu je redno vsakdanje delo resnična in nepogrešna potreba, ste nam vzgojili tekom petindvajsetletnega trudoljubnega dela celo vrsto dobrih in večjih delavcev v naši bančni stroki, ki so ji, ker je mlada in nima v davnino segajočih tradicij, živo potrebni. To zaslugo za naš gospodarski naraščaj bi želeli kot združba, ki zastopa gospodarje in sotrudnike, pri tej priliki prav posebno naglasiti in Vam izreči svojo udano hvaležnost in svoje spoštovanje.

Sprejmite, velečenjeni gospod predsednik, iskreno zagotovilo našega trajnega spoštovanja.

Dr. Fran Windischer, predsednik Trgovskega društva »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani.

Mnogobrojnim gratulacijam se pridruži tudi »Trgovski list« z iskreno željo, da bi bilo jubilaru dano, delovati še mnogo let v prospeh in procvit svojega zavoda in slovenskega gospodarstva.

OBLASTNI PRORAČUN LJUBLJANSKE OBLASTI.

Minister za finance je odobril proračun ljubljanske oblasti z dohodka 69.639.206 Din in s tem tudi vse davščine v predlagani izmeri. Znižal je edino 200% oblastno doklado k državi taksi za gostilniške in kavarniške pravice na 50%.

* * *

Poštna hranilnica Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev uvede z 10. januarjem 1929 mednarodni virmanski promet z Nemčijo potom čekovnih zavodov v Berlinu in Monakovem pod istimi pogoji, pod katerimi je ta promet že vpeljan z ostalimi državami.

Podrobna pojasnila glede mednarodnega izplačilnega in virmanskega prometa daje brezplačno podružnica poštne hranilnice v Ljubljani, pri kateri se tudi lahko naroče sezname imetnikov ček. računa v Nemčiji, Avstriji, Švici, Češkoslovaški in Belgiji.

Trgovina po kuponskem sistemu.

O kuponski trgovini smo v našem listu že ponovno pisali. Pri nas je ta način prodajanja (»Schneeballensystem«, »Kuponsystem«) prepovedan in so pred vojno oblasti same take vrste nečedne tekme, ki je solidni in reelni trgovini, pa tudi konsumentom, najbolj nevarna, zatirale. Danes pa mora trgovec, ki je vsled te vrste prodajanja blaga najbolj prizadet, sam skrbeti za to, da ugotovi konkretne primere in jih prijavi oblastvi, ker bi se sicer prav lahko s te vrste sleparijami preplavilo celo deželo, ne da bi oblast niti s prstom mignila. Je že tako, če ne boš imel v izlozbi na še tako neznatnem predmetu listka s ceno, bo to »nevarno« kršitev zakonov oko postave takoj zapazilo. Poklican boš radi tega na sodnijo, kaznovan na denarno kazen in zapor, a poleg tega še javno žigosan v »Uradnem listu«. Tako z domačim trgovcem. Tujca pa, ki pri vsiljevanju svojega blaga uporablja prepovedane načine trgovanja in s tem občutno škodi predvsem konsumentom, zlasti naivnemu ljudstvu na deželi, tega oko postave le redko ali pa sploh nikoli ne vidi. Za enkrat se temu pač ne da pomagati in trgovci morajo sami paziti, da primere kuponske trgovine, kjer jih ugotovijo, takoj prijavijo oblastim, obenem pa tudi svoji organizaciji.

Načrt zakona o izvršbi in zavarovanju.

(Nadaljevanje.)

2. Pripombe in predlogi k važnejšim novotam.

Glede poedinih važnejših novot, ki jih vsebuje načrt zakona o izvršbi napram dosedaj pri nas veljavnem izvršilnem redu, bi bilo omeniti sledeče:

§ 19. načrta: Ta člen dovoljuje izvršbo proti državi (fiskusu). Izvršba radi denarne terjatve pa se more dovoliti le, če pristojna oblastva upniku kljub njegovi zahtevi v teku treh mesecev noče plačati.

To določilo v načelu ustreza zahtevam gospodarskih krogov, da mora biti mogoča izvršba tudi proti državi. Trimesečni rok povzroča pač počasen postopek po zakonu o državnem računovodstvu. Treba pa ga je skrajšati na 1 mesec, ker se bo v kratkem izvršila revizija zakona o računovodstvu.

§ 44. načrta: Smatramo, da bi mogel odpasli III. odstavek tega člena, ki uvaža reeksekucijo, in se glasi:

»Ako je izvršben na osnovu naslova, koji je docnije pravnosnažno proglašen ništavim, ukinutim ili nevaljanim (38 br. 2) već sprovedeno ili, ako je u takvom slučaju izvršenik na osnovu naslova već dobrovoljno ispunio zahtev, može sud, po predlogu, predjašnjem izvršeniku, odnosno u slučaju dobrovoljnog ispunjenja, osuđenom dužniku dozvoliti na osnovu odluke, kojom je izvršni naslov proglašen preinačenim, ništavim, ukinutim ili nevaljanim, izvršenje, kojom se usposlavlja predjašnje slanje. Pre nego što se odluči o dozvoli takvog izvršenja (protiv izvršenja), mora sud protivnu stranu preslušati. Za dozvolu takvog izvršenja nadležan je sud, koji je u prvom stepenu doneo odluku kojom je bio izvršni naslov proglašen ništavim, ukinutim ili nevaljanim. U pogledu sprovedenja protiv izvršenja vrede naredjenje §§ 22. i 23.«

Saj bi še po drugih določilih načrta moral sodnik vpostaviti status quo. Ko-

Ljubljanska direkcija pošte in brozjava je te dni opozorila na tak konkreten primer vse pošte v svojem okrožju. Ker veljajo določila, na katera se sklicuje ministrstvo pošte in telegrafa, za vse primere kuponske trgovine, prinašamo v naslednjem okrožnico, na katero se morejo tudi trgovci sami pri svojem poštnem uradu sklicevati, če zapazijo, da se v njihovem okolišu širi te vrste trgovina. Okrožnica poštne direkcije, ki je datirana z dne 19. decembra 1928 pravi:

»Ministrstvo nas z odlokom št. 50.957 z dne 5. decembra t. l. obvešča, da pošilja tvrdka Credit Continental iz Amsterdamu v našo državo pisma s kuponi oziroma z obrazci za kupone, s katerimi naj bi prebivalstvo nakupovalo njeno blago.

Ministrstvo opozarja na to, da je ta kuponska trgovina zabranjena. Zato morajo pošte take pošiljke v smislu določil člena 34, točka I, drugega dela Pravilnika za notranjo pošto službo, člena 41, točke 1 in 2, Mednarodne poštne konvencije in odredbe št. 22.422/IIa z dne 30. junija 1925 (Okr. XXIV/158—1925) vračati sprejemni pošti kot nedovoljene.

Pripominjamo še, da se te pošiljke izpoznajo po oznaki »Witte de Withstraat 50 Amsterdam (Holand) P. O. Box 784«, ki je napisana na zadnji strani pošiljke.

likor je Zbornici znano, prevladuje to mnenje tudi med uglednimi pravniki krog.

3. Izvršba na nepremičnine.

§ 67 načrta: Določbe tega člena, ki kakršnokoli izvršbo na nepremičnine za denarne terjatve do 1000 Din dopuščajo le pod pogojem, če je bila premičninska izvršba prezuspešna ali če dolžnik verjetno izkaže, da bi drugače bila brezuspešna, imajo sicer hvalevreden namen, da ovirajo nepremičninske izvršbe radi bagatelnih terjatev. V mnogih primerih bi ta omejitev ne bila umestna. Šele naknadno ločeno izvršilno postopanje na nepremičnine bi vplivalo podražujoče in zavlačevalno, čisto bi došla imobilijarna izvršba tudi prekasno. Dovolila naj bi se v takem primeru združitev predloga za premičninsko in nepremičninsko izvršbo.

§§ 68—73 načrta: Izredno važne novote za kraje izven Srbije so določbe glede omejitve imobilijarne izvršbe in glede odtujitvene prepovedi za kmetijska posestva, ki se glase:

§ 68: »Ako je izvršenik zemljoradnik (težak), izuzima se od ma kojeg izvršenja njegova kuća za stanovanje sa gospodarskim (gazdinskim) zgradama i okućnicom u veličini do jednoga dana oranja i najnužnije gospodarske zgrade i ona zemlja, namenjena zemljoradničkoj privredi, koja je neophodno potrebna za najnužnije izdržavanje zemljoradnika i njegove porodice, koja sa njim živi u zajedničkom kućanstvu.

Za zemljoradnika u smislu ovoga naredjenja smatra se svako lice, koje dobije izdržavanje za sebe i za svoju porodicu poglavito iz zemljoradničke privrede.

§ 69: »Minimum, koji se po naredjenju gornjega paragrafa izuzima od izvršenja, propisuje Ministarski Savet, uzimajući u obzir pri tome posebne gospodarske prilike pojedinih predela države. Na takav način utvrdjeni minimum može se samo zakonom izmeniti.

§ 70: »Minimum, koji se po gornjim

naredjenjem izuzima od izvršenja, ne može zemljoradnik ni sam odložiti niti ugovornom zalogom oporečivati osim za fražbine, za koje ovo ograničenje ne vredi (§ 71).«

§ 71: »Osim slučaja pomenutih u posebnim zakonima naredjenja §§ 68–70 ne vrede u pogledu:

1. Tražbine za izdržavanje, koja nekome pripada po zakonu ili po ugovoru o stalnom izdržavanju, zadržanom za uslupljeno nepokretno imanje (preživljak).

2. Naknadne štete iz zločinstva ili prestupa.«

§ 72: »Kad se zemljoradničkoj nepokretnosti dozvoli upis založnoga prava u javnu knjigu, da se obezbedi ili namiri koja od tražbine navedenih u § 71, onda će sud u dozvoli izvršenja, kao i u upisu u zemljišnu knjigu odnosno kod nepokretnosti, koje nisu upisane u javne knjige, u zapisniku o plenidbenom popisu §§ 78, 89, 113, stav. 2, tačno označiti i privilegovanoš tražbina.«

§ 73: »Pri prosudjivanju da-li je ili u kojoj je meri izvršenje dopušteno, merodavan je čas kad se dozvoli izvršenje na dotičnoj nepokretnosti. Ali ako se u toku izvršenja postupka izmene prilike takako, da je po narednjemima o minimumu za jednu porodicu opravdano, da se poveća ili smanji minimum koji se izuzima od izvršenja, onda će izvršni sud narediti po predlogu sorazmerno povećanje ili smanjenje toga minimuma.«

Te omejitve izvršbe na kmetiska posestva in njih obremenitve so z gospodarskega in socijalnega stališča nevzdržne. Pomenile bi popolno kreditno onesposobljenje malega kmeta ter bi povzročile kmetijstvu, združništvu, posredno pa tudi trgovini, obrti in industriji nedogledno škodo.

Malemu kmetu ne bo hotel nikdo kreditirati, ker bo dolg nezavarovan in neizterljiv. Brez kredita pa kmet, osobito mali, danes ne more več uspešno gospodariti, ker uspeh kmetkega gospodarstva ni več odvisen samo od zemlje in znoja, temveč tudi od kredita. Naravno gospodarstvo se je prenehalo, kjer pa obstoja, se bo moralo nehali, ker ne bo rentabilno, tudi če bode ščitil zakon kmeta pred izvršbo. To dokazujejo izkušnje v Srbiji, kjer kmet propada kljub zaščiti in deloma ravno radi zaščite § 472 srbsk. zak. o gradj. postopku. V drugih državah take zaščite ne poznajo, a kmetijstvo ondi kljub temu napreduje, to pa zato, ker kreditno gospodarstvo in gospodarska gibčnost in svoboda kmeta tudi mali kmetiji omogoča rentabilnost. Povečanje intenzivnosti in donosnosti v poljedelstvu je mogoče le z uporabo izdatnejših obdelovalnih pripomočkov in sredstev in z napredno ureditvijo gospodarskih objektov. Ker kmet pride do denarja šele, ko vnovči pridelek, si more dotlej pomagati samo s kreditom. Tega bo dobil le, če bo s svojo nepremičnino nudil zadostno jamstvo. Zakon o izvršbi zato ne sme ovirati kmeta pri razpolaganju s posestvom in odganjati kredit z omejitvami imobilijarne izvršbe.

V času poljedelske krize je za malega kmeta kredit naravnost vprašanje eksistence in edino sredstvo, da reši sebe in družino gladi in da si nabavi potrebna obralovalna sredstva, seme i dr. za bodoče leto. Zakon, ki kmetu v takih primerih onemogoča kredit, kmetu ne pomaga, temveč ga uničuje.

Kdor ume gospodariti, za tega take zaščite ni potrebna, temveč le škodljiva, ker mu jemlje gospodarsko gibčnost in kapaciteto. Slab gospodar pa je ne zasluži in je bolje, da se umakne sposobnejšim ter izbere drug poklic.

Združništvo, ki je tolike gospodarske važnosti osobito za kmeta, je vzraslo in se razvilo na kreditni sposobnosti ravno malega poljedelca. Vzeli temu kreditno sposobnost se pravi uničiti velik del našega najbolj zdravega kreditnega združništva.

Obrt, trgovina in industrija ima v malem kmetu enega svojih najboljših odjemalcev in plačnikov. Zato ima ves interes na tem, da oslanc ta konsument kreditno sposoben.

Nerazumljivo je končno in neskladno s poljedelsko-gospodarsko politiko države, ki izdaja posebne zakone in uslanjila razne ustanove za poljedelski kredit, ako se istočasno hoče prečezni večini poljedelcev, ki so kredita najbolj

potrebni, vzeti z zakonom o izvršbi kreditno sposobnost.

Premično premoženje malega kmeta bi njegov kredit malo dvignilo, ker veljajo tudi zanj izredne omejitve.

(Nadaljevanje in konec prih.)

Dospelost nekaterih perijodičnih taks.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Takse na reklame. Dne 15. januarja 1929 poteče rok za plačilo takse za reklamo v obliki napisnih in naslikanih stalnih objav, ki se obešajo na raznih krajih, ali so izdelane na zidovih, ogradah, tramvajih itd., kakor tudi v obliki svetlobnih objav. Če se taksa pravočasno ne plača, znaša trikratno redno takso.

2. Taksa na kupone ali dividende in na tautijeme. Od kuponov ali dividend in od tautijem se plačuje po pripombi 5. k tar. post. 10. taksa 1%. Takso je plačati v 15 dneh po odobritvi bilance. Prekoračenje tega roka se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

3. Dopolnilno prenosno takso po tar. post. 12. prip. 12. taksne tarife je za leto 1929, kolikor ne presega zneska 500 Din, plačati v celotnem iznosu do dne 31. januarja 1929, ako pa taksa presega znesek 500 Din, je plačati v istem roku prvi četrtletni obrok za leto 1929, od onega, ki je ne plača v določenem roku, jo izterja finančno oblastvo eksekutivno.

4. Taksa za potroške v hotelih, restavracijah, gostilnah, kavarnah, penzijonih v krajih s preko 2000 prebivalci in v vseh kopališčih in letoviščih se pobira povprečno naprej, in sicer po želji taksnega zavezanca: polmesečno, mesečno ali trimesečno; pri tem šteje mesec vedno s 30 dnevi. Višino povprečne takse določa pristojno finančno oblastvo na podstavi zbranih podatkov o povprečnem prometu gostov za vsak tak lokal. Če se določena povprečna taksa ne plača pravočasno, jo izterja pristojno finančno oblastvo eksekutivno.

5. Taksa za otvorene ali tekoče račune pri delniških družbah. Do dne 15. januarja 1929 morejo delniške družbe predložiti davčnemu uradu sezname otvorenih ali tekočih računov v minullem polletju in takso po 20 Din za vsak račun prilepiti na seznamek. Prepozno plačilo se kaznuje s trikratno redno takso.

6. Takso za pravico, da se točijo pijače (točilno takso po tar. post. 62) je plačati za prvo polletje 1929 do dne 31. januarja 1929. Od oseb, ki ne plačajo te takse pravočasno, ki pa imajo dovolilo za točenje pijač, izterja takso pristojno finančno oblastvo eksekutivno.

7. Letno takso za biljarde za leto 1929 v znesku 200 Din je plačati do dne 15. januarja 1929 sicer se izterja eksekutivno.

8. Takso na vporabna vozila (avtomobile, fjakarske in polfjakarske vozove) je plačati za leto 1929 v Ljubljani in v Mariboru do konca meseca februarja 1929, v ostalih krajih pa do konca meseca januarja 1929. Od zamudnih plačnikov izterja takso finančno oblastvo eksekutivnim putem.

9. Letna taksa po tarifni postavki 214 za odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih v znesku 500 Din zapade za leto 1929 v plačilo do dne 15. januarja 1929. Na zamudna plačila je zapretna kazen v izmeri trikratne redne takse.

ZLATA LASTNINA NOVČNIH BANK.

V zadnjem času se zlata lastnina Angleške banke stalno krči; na koncu junija je znašala še 169'6 mil. funtov. 27. decembra pa 150'3. Nasprotno se je pa zlata lastnina nekaterih drugih bank znatno dvignila. Izkaz Nemške državne banke od 23. decembra kaže napram koncu junija prirastek zlate lastnine od 2084 na 2728 milijonov mark; zlata zaloga Francoske banke je narasla od konca junija do 27. decembra od 28.990 mil. frankov na 31.835 mil. frankov. Avstrijska Narodna banka je zvišala v isti dobi svojo zlato zalogo od 117 na 168 milijonov šilingov. Dvig zlatih zalog pri imenovanih treh novčnih bankah se je izvršil deloma s prevzetjem angleških pošiljatev zlata. V kratkem bo izšel tozadevni pregled o vseh novčnih bankah.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1929.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

I. Vložitev davčnih prijav. Davčne prijave po novem zakonu o neposrednih davkih je vložiti:

a) za zgradarino do 15. januarja 1929.
b) za pridobitno tekom meseca februarja 1929.

c) za rentnino do 15. februarja 1929. Kdor iz neopravičljivega razloga ne vloži prijave v določenem roku, plača poleg osnovnega in dopolnilnega davka kot kazen 3%, če pa ne vloži prijave v 8 dneh niti na pismeni poziv, 10% osnovnega davka.

II. Uslužbenški davek. Gospodarji so dolžni od uslužbencev pobrane zneske odpremiti davčnemu uradu najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca.

Gospodarji, ki redoma nimajo več nego pet zaposlencev, odpremljajo davčne zneske do 15. dne po preteku vsakega četrtletja, za mesece oktober, november in december 1928 torej do dne 15. januarja 1929.

III. Davek na poslovni promet. a) Rok za vložitev prijav, katere so dolžni vlagati davkoplačevalci, ki pavšalno plačujejo davek na poslovni promet in rok za vložitev prijav, katere vlagajo davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet četrtletno po knjigi opravljenega prometa v svrhu nove, odnosno definitivne odmere davka od prometa minulega leta, še nista določena. V letu 1929 bo te prijave po vsej priliki vlagati hkratu s prijavi za pridobitno tekom meseca februarja 1929.

b) Vsa podjetja, zavezana javni računodajci, in vsi oni obrti in podjetja, katerih promet je presegel v minulem letu 360.000 Din, morajo voditi knjigo opravljenega prometa in predlagati v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja prijave ter hkratu plačati odpadajoči 1% davek na poslovni promet. Davkoplačevalci, ki so bili že v letu 1928 dolžni odpremljati davek na poslovni promet po knjigi, ga morajo odpremiti za IV. četrtletje 1928 do dne 30. januarja 1929.

IV. Dospelost direktnih davkov. Neposredni davki po novem davčnem zakonu dospajo v plačilo v štirih enakih letnih obrokih: dne 1. januarja, dne 1. aprila, dne 1. julija in dne 1. oktobra.

Davek, dospel v plačilo, se mora plačati najkasneje v 15 dneh prihodnjega meseca.

Dokler se ne izvrši odmera poedinega davka po novem zakonu, se pobira davek po predpisu v ustrezni davčni obliki minulega leta.

Dva milijona motornih koles.

Po zasebnih podatkih je znašalo število motornih koles proti koncu leta 1928 skoraj dva milijona, 1.944.000. Na Evropo jih je prišlo 1.577.000, na Ameriko 141.000, na Afriko 52.500, na Azijo 54.000 in na Avstralijo z Oceanijo 120.000. Razen Amerike je število motornih koles v zadnjih štirih letih povsod močno naraslo; v Ameriki pa številno stalno pada, kar pripisujejo neprestanemu padanju avtomobilnih cen. Največ motornih koles ima relativno Avstralija in otoki tam okoli, zlasti Nova Zelandija. Evropa je imela leta 1924 740.000 motornih koles, nato 957.000, 1.088.000, 1 milijon 378.000 in letos 1.577.000. Ameriško število je padlo od 202.000 v letu 1924 na 152.000 v letu 1927 in na 141.000 v letu 1928. Tam vidiš na motornih kolesih samo sportnike in policiste. Število koles v Afriki se je od 1. 1924 do 1. 1928 več kot podvojilo, naraslo je od 23.000 na 52.000. Azija se je dvignila od 35.000 na 54.000, Avstralija s pritisklinami od 76.500 na 120.000. Leta 1924 so našli 1.077.000 vseh motornih koles, sedaj jih je že skoraj dva milijona; torej ne bo dolgo, ko bo število iz leta 1924 podvojeno. — Škoda, da v omenjenih podatkih Jugoslavija ni navedena. V Evropi ima največ motornih koles Anglija, za njo Nemčija; a število v Angliji je naraslo od 1. 1927 na leto 1928 od 630 tisoč na 693.000, v Nemčiji pa od 340 tisoč na 438.000, torej izredno več. Se-

veda bi pa rekli, da je v Angliji meja nasičenosti že zelo blizu, v Nemčiji pa še precej daleč. Francija ima 158.000 motornih koles, U. S. A. 124.000, Italija 53.000, mala Švica 32.000, Avstrija 28.000, ogromna Indija 14.000 itd.

Vinski semenj v Ivanjkovcih.

IV. vinska razstava z vinskim sejmom v Ivanjkovcih se je vršila dne 18. decembra 1928 za ljutomersko-ormoški vinski okoliš. Zastopani so bili sledeči vinski vrhi: Brebrovnik, Cerovec, Gomila, Brezovščak, Hum, Ilovec, Ivanjkovščak, Jeruzalem, Kajžar, Kog, Kržanjsčak, Lahonščak, Lešniški vrh, Libonja, Litmerk, Mihalovci, Pavlovski vrh, Radomeščak, Rinčetova graba, Ruščak, Slamnjak, Stanovščak, Stara gora, Strezetina, Svetinje, Serof, Temner, Vinski vrh, Visoki Strmec, Vrablovščak, Vodranski vrh, Zasavec, Zerovinci.

Razstavljenih je bilo 195 vzorcev in sicer 170 iz leta 1928, 20 iz leta 1927, 2 iz 1925, 1 iz 1924 in 2 iz 1921.

Bilo je 25 vzorcev šipona, 23 laškega rizlinka, 16 belega burgendca, 13 muškatskega silvanca, 9 silvanca, 9 rulandca, 5 renškega rizlinka, 3 muškatele, 1 damasc. muškata, 1 dišečega traminca, 1 žlatnine, 108 mešanih vrst in 1 črnine kabernet.

Na predvečer so bili vzorci ocenjeni in ocena izražena v številkah navzgor od 1 do 6. 6 točk je dobilo 12, 5 — 21, 4 — 42, 3 76 in 2 točki 36 vzorcev, 8 vzorcev ni bilo iz raznih razlogov ocenjenih.

Najboljše ocene so bile prisojene vzorcem sledečih razstavljalcev: Kočevar Franjo, Središče; Petovar Lovro, Ivanjkovci; Križniški red, Velika Nedelja; Zabavnik Jože, Maribor; Brodar Stefan, Ormož; Pitter Otakar, Tyništi (Češkoslovaška); Rajh Katinka, Mota; Puklavac Anton, Maribor; dr. Ban Adam, Ormož; Kovačič Ela, Ormož; Diermayer Otmar, Ormož; Stamen Adolf, Ormož; Stanjko Ana, Ljutomer; Kuharič Ludvik, Ormož; Mestna občina, Ormož; Veselič Ivan, Ormož; Sentscher Anton, Pušenci; Fischerauer Hans, Jeruzalem; C. Fürst, Ptuj; Ozmeč Jakob, Vinski vrh; Potrč Rudolf, Ormož; Polak Vinko, Ivanjkovci; Pihler Alojz, Cerovec; Omulec Pavla, Ormož; Golenko Anton, Sv. Miklavž.

Kupcev je bilo precej iz mariborske in ljubljanske oblasti ter iz sosedne Avstrije. Kupčije so se sklepale deloma že na razstavi, deloma pa pozneje v vinskih kletih.

Razstavo je otvoril v imenu velikega župana g. vladni svetnik Vončina. Pozdravili so prireditve v imenu oblastnega odbora mariborske oblasti g. strokovni referent ing. Zupanič, v imenu Kmetijske družbe g. strokovni adjunkt Kafol. Obisk je bil zelo lep, prireditve v vsakem oziru dobro organizirane ter je dobro uspele.

»Sufid« preide v francoske roke?

Rimska družba »Terni« prodaja svoje akcije francoski družbi »Phosphates Tunisiens«.

Po zagrebških »Novostih« prinašamo naslednje:

»V elektrotehniški industriji Dalmacije se pripravljajo velike izpremembe. Kakor znano, izkorišča oba velika vodopada reke Krke in Cetine italijanska družba »Sufid«. Poleg tega ima družba tudi dve veliki tvornici karbida in cinamida, eno v Šibeniku, drugo v Dugomratu pri Splitu. Produkta izvažata pretežno v inozemstvo. Družba je bila svoj čas ustanovljena od avstrijskega kapitala, pozneje je bila prepuščena Italijanom. Delniška glavnica je znašala 21 milijonov kron, pretvorjenih pozneje v 21 milijonov lir. Družba ni baš najbolj poslovala, nastale so znatne izgube, tako da je bila preteklo leto delniška glavnica znižana od 21 milijonov lir na 21 milijona. Pozneje je bila zopet dvignjena na 21 milijonov. S tem so odpisane izgube in deloma preskrbljena nova sredstva.

Pri »Sufidu« je glavni delničar veliko rimsko podjetje »Terni«. Ker Sufid znatno razširja električno centralo pri Omišu, tako da bo imela 100.000 konjskih sil, so potrebni znatni izdatki. »Sufid« ima že danes 100 milijonov lir dolga, a potrebni so še večji izdatki.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lešnik,
Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Izgleda, da se podjetje »Terni« ne maha več angažirati pri »Sufidu« in je te dni prodalo svoje delnice francoski družbi »Phosphates Tunisiens«.

To veliko podjetje za produkcijo umetnih gnojil razvija veliko aktivnost, in ker je danes tudi »Sufid« eden velikih producentov umetnega gnojila, je jasno prizadevanje francoske industrije umetnih gnojil, da dobi pod svoj vpliv tudi »Sufid«.

»Sufid« je bil glavni reprezentant italijanskega kapitala v Dalmaciji.

Iz nacionalnih ozirov nam dosti bolj konvenira, da dobi v tem podjetju močnejši vpliv francoski kapital. Seveda bi »Sufid« še nekaj časa dalje ostal italijanski, jasno pa je, da to podjetje ne bi moglo dalje voditi politiko, ki bi bila naperjena proti našim političnim in gospodarskim interesom, če imajo večino delnic Francozi.

»Sufid« bo, ko bodo dovršena velika dela na Gubavici, ki so v teku, eno izmed naših največjih industrijskih podjetij, in nas more le veseliti, da je na potu, da se pretvori iz izključno italijanske družbe v družbo s pretežno francoskim vplivom.

To vest je treba sprejeti z rezervo, ker je težko verjeti, da bi Italijani prepustili to veliko podjetje drugim in da bi italijanska vlada, ki tako očitno dela za ekonomsko ekspanzijo Italije v Dalmaciji, ostala pri tem ravnodušna.

Govorilo se je že doslej mnogo o eventualnosti, da preide »Sufid« v druge roke, a se to baš zato ni zgodilo, ker je italijanski kapital vedno zelo računal na to postojanko za ekonomsko prodiranje k nam.

Trgovina.

Svarilo pred inozemsko tvrdko. Holandska tvrdka Novelty Company — Falkenburg, včasih tudi Ubbergen, odnosno nje ravnatelj W. E. A. K. Lambert, skuša potem inseratov v inozemskih listih dobiti zastopnike za gotove patentirane preparate, ki jih ima baje ta firma. Za primer, da se katera oseba ponudi za zastopnika, se od nje zahteva, da pri tvrdki položi kot garancijo gotovo denarno vsoto, ali pa da pošlje predujem na blago, ki se bo naknadno poslalo. Ko se denar pošlje, se tvrdka ali sploh ne oglasi, ali pa, za primer, da pride do resnih groženj, pošlje blago, ki je brez vsake vrednosti. Zato se svarijo interesi, ki bi hoteli stopiti z gornjo tvrdko v kupčijske zveze, naj bodo pri tem oprezní.

Za izvoz orehov in posušenega sadja v Newyork. Ameriška tvrdka bi prevzela zastopstvo za razpečevanje orehov in posušenega sadja, ki se izvaža iz naše države, na ameriških trgih. Ponudbe je poslali tvrdki neposredno. Naslov tvrdke je: S. Holst — Knudsen, 105 Hudson Street, New York.

Železniški popust za uvoznike v Grčijo. Grške državne železnice so znižale počenši od 15. novembra t. l. na prejšnjo železniško tarifo za transporte bivolov za 25%. Poleg tega je dovoljen 10% popust na normalnih tarifih za vsakega, ki pošlje v roku 1 leta od djevdjelije ali Soluna do Aten ali Pireja 2800 tovorov male živine (vagone z dvemi podi) in 1500 tovorov velike živine. Pošiljatelji morajo sicer pri oddaji pošiljk plačati redno tarifo, vendar se jim gornji popust odobri ob koncu, ko so uvozili zahtevane množine in predložijo redne tovarne liste.

Povpraševanje po borovnicah. Tvrdka »Levante« Societ  Commerciale a g. l. — Trieste — Casella Postale 448. se zani-ma za naše izvoznike borovnic in prosi ponudbe.

Uvoz perutnine na Švedsko. Po poročilu generalnega konzulata kraljevine SHS v Stockholmu, se uvaža tekom jesenskih in zimskih mesecev perutnina v velikih množinah na Švedsko. Piščeta

se uvažajo zlasti iz Francije in Holandske, na kar se opozarjajo naši izvozniki perutnine.

Denarstvo.

AMERIKA KOT SVETOVNI BANKIR.

Skupni znesek vseh posojil Zedinjenih držav evropskim dolžnikom je znašal na koncu novembra po računih Mednarodne akceptne banke 3150 milijonov dolarjev. Daleko na prvem mestu je Nemčija s 3150 milijoni dolarjev, ki se razdelijo na 87 raznih emisij. Sledijo Francija s 400 milijoni dolarjev, Italija z 274 milijoni dolarjev itd.

Českoslovaški devizni promet izkazuje od 2. t. m. naprej zopet znatne olajšave.

Industrija.

General Motors na Ogrskem. General Corporation se pogaja z ogrsko vlado o zgradbi montažne naprave na Ogrskem, ki naj prevzame dobavo za vse vzhodnoevropske dežele. V montažni tovarni nameravajo sestavljati zaenkrat samo avtomobile Chevrolet. Mislijo na letno fabrikacijo 8000 voz. Vse sili v Evropo; enkrat bomo ime Ford, drugič General Motors itd.

Angleški in ameriški sporazum glede niklja. Predsednik angleške Mondove družbe niklja, lord Marchett, je objavil pred par dnevi že več tednov z napelostjo pričakovano oficalno izjavo o spojitvi njegovega podjetja s pravlako v Kanadi delujočega American International Co. Pogodba je sedaj podpisana. Ta ameriško-angleška nikljeva fuzija je transakcija največjega obsega. Tržna vrednost udeležene delniške glavnice znaša 120 milijonov funtov, in obe podjetji skupaj kontrolirata 80 odstotkov svetovne produkcije niklja. Po fuziji pride ustanovitev nove družbe z imenom »International Nickel Co. of Canada« s sedežem v Toronto (Kanada). Upravni svet bo sestavljen približno na polovico iz Angležev in na polovico iz Amerikancev. Na londonski borzi so bile delnice Mond-nikelj v zadnjih dneh v ospredju zanimanja.

Vsem zunanjim naročnikom prilagamo današnji številki poštne položnice v svrhu poravnave naročnine za tekoče leto, oziroma event. zaostankov na naročnini. One cenjene naročnike, ki so naročnino že poravnali, pa prosimo, da izroče položnico svojim znancem, ki še niso naši naročniki, da se naroče na »Trgovski list«.

RAZNO.

Gibanje pri Ljubljanski borzi dela. Iz ledenskega poročila Ljubljanske borze dela posnemamo naslednje podatke, ki se tičejo časa od 16. decembra do 22. decembra 1928. 1. Iskalo je dela: a) iz prejšnjega tedna preostalo: moških 574, žensk 368, vseh 942; b) iz tega tedna novo prijavljenih: moških 205, žensk 29, vseh 234; skupaj moških 779, žensk 397, vseh 1176. 2. Ponujeno dela za: moških 27, žensk 26, vseh 53; 3. Izvršenih posredovanj: moških 19, žensk 23, vseh 52. 4. Odpotovalo: moških 98, ženska 1, vseh 99. 5. Odpadlo: moški 1, ženska 1, vseh 2. 6. Koncem tedna ostalo v evidenci: moških 651, žensk 372, vseh 1023 oseb.

O nemški plovbi. Največja nemška ladjedelnica Blom in Voss v Hamburgu je dosegla v letu 1928 obratni previšek 3 milijonov mark; po odpisu socialnih bremen, zavarovalnih pristojbin in odpisov ostane čisti dobiček 600.000 mark, nekako polovico lanskega čistega dobička. Dividenda bo 5-odstotna. Sedaj je zaposlenih v ladjedelnici okoli 10.000 delavcev; v delu je med drugim turbinski brzoparnik »Europa« Severonemškega Lloydja.

Nadomestilo za bombaž. V britanski Guyani (Južna Amerika) so dobili rastlino, ki ima podobna vlakna kot bombaž in ki more uspevali tudi v zmerno-toplih krajih. Po odkritju te rastline so ustanovili družbo z imenom »Angleška družba za umetni bombaž«, ki poroča o novi stvari sledeče: »V prihodnjem letu bo novi pridelek že prišel na trg, par slo ton; cena mu bo 16 funtov, dočim znaša cena enakovrednega pravega bombaža 19 funtov. Novi vlaknasti bombaž je raskave kakovosti, fabri-kacijski stroški so zelo majhni.« Z Avstralijo, Kanado, Francijo, Italijo in Češkoslovaško so se sklenili že določeni dogovori eksperimentalnega značaja.

Izseljevanje iz naše države v oktobru 1928. Po statistiki izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je izselilo iz naše kraljevine v mesecu oktobru 1928 v čezmorske države vsega 2178 oseb, t. j. 128 oseb več kot v oktobru lanskega leta. V času od 1. januarja do konca oktobra 1928 se je izselilo vsega 18.650 oseb, t. j. 50 oseb več kot v istem razdobju 1927. leta. Največ se jih je izselilo iz Hrvaške in Slavonije (764), nato iz Vojvodine (450), Dalmacije (430), Slovenije (336), Srbije (31), Bosne in Hercegovine (83), Črne gore (24).

Dividendo Francoske banke za drugo polletje 1. 1928 je določil generalni svet na 185 frankov (leto prej je znašala 165 frankov).

Ljubljanska borza.

Tečaj 2. januarja 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22855
Berlin 1 M.	1353	1356
Bruselj 1 belga	—	79122
Budimpešta 1 peng�	98925	99225
Curich 100 fr.	109410	109710
Dunaj 1 šiling	79957	80257
London 1 funt	27564	27644
Newyork 1 dolar	5661	5631
Pariz 100 fr.	—	22247
Praga 100 kron	16810	16890
Trst 100 lir	29654	29854

Les: Smreka — jelka: hlodi I. II. monte 250—300; brzojavni drogovi 240—260; bordonali merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmerne, do 15 cm 490—540; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. Bukev: deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490—520; plohi, naravni, oštorobi 750—1000; plohi, parjeni, oštorobi 600—900; plohi, parjeni, oštorobi 1000—1250; testoni 500—530, tavolete 1100—1200 Din. Hrast: hlodi I. II. 500 do 700; bordonali 1200—1400; deske-plohi, neobrobjeni boules 1300—1500; plohi, neobrobjeni merkantilni 1000—1100; plohi, oštorobi (podnice) 1200—1300; frizi 950 do 1150 Din. Drva: bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. Železniški pragovi: 260 m, 14X24, hrastovi 50—55 Din. Ogļje: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Zito: Pšenica: bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, promptna dobava 290 do 29250; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v januarju, plačilo v 30 dneh 29550—300, bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 305—30750 Din; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh 310—31250 Din; bačka nova: 80 kg, 2% prim., slovenska postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh 31550—31750 Din; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh 320—32250 dinarjev. — Koruza: amerišanska plata koruza: promptna dobava, zacarinjeno Ljubljana 31550—320 Din. Ječmen: bački: nov, 71 kg, rešetan promptna dobava, plačilo po prejemu blaga 31550—320. Oves: bački ali slavonski, nov, rešetan, zdrav, navadna voznina 295—300. — Br: 72 kg, zdrava, rešetana, mlevska voznina 295—29750 Din. Meka: pšenična Og: nova, tco Ljubljana, pri odjemu celoga vagona plačljivo po prejemu blaga 490—495 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: neizpremenjena.

Zaključki: les: 7 vagonov; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

PO SVETU.

Financiranje agrarne reforme na Ogrskem. Na podlagi pogodbe med ogrsko vlado in švedsko-ameriškim vžigaličnim trustom dobi Ogrska večje dolarsko posojilo, ki ga bo v smislu sklepa parlamenta porabila v namene financiranja agrarne reforme. Tehniško izvedbo financiranja so poverili trem bankam, ki bodo ustanovile v ta namen v prvi polovici leta 1929 poseben zavod.

Pristanišče Pirej bodo Grki popolnoma preustrojili in ga prilagodili zahtevam sedanjega prometa.

Višek newyorške borzne trgovine je prekoračen in je denar za posojila zopet v veliki meri prost. Pričakovati je pomnožene posojilne delavnosti.

Tri velika ameriška aviaćna podjetja so se spojila v novo družbo, z imenom United Aircraft and Transport Corporation; vrednost nove kombinacije cenijo na 150 milijonov dolarjev.

Za namene železniškega prometa je določenih iz bolgarskega stabilizacijskega posojila 1,250.000 funtov in se delajo v Sofiji priprave za skorajšen razpis za dobavo železniškega materiala (traćnice, vagoni, mostovi itd).

Konkurzov v Avstriji je bilo v preteklem letu 124, poravnanih postopanj 442; številke za leto 1927 sta 173 in 657. Torej je bilo lansko leto dosti boljše kot predlansko.

V cinu ni bakru bo kupćija v tekoćem letu, kakor vsi znaki kažejo, živahna; to je v zvezi z naraščajočo zaposlenostjo v Ameriki. O ceni bakra glej poseben članćek.

Italo-Wiener Kreditna banka, ki pripada koncernu Credito Italiano v Milanu, bo zvišala delniško glavnico od 712.000 na 1 milijon šilingov.

Ogrska prizadevanja za francoski denarni trg, ki so po vojni prenehala, so postala sedaj zopet zelo živahna. Gre zlasti za kratkoročna posojila za dobo 3 do 6 mesecev.

Dividenda Vereinigte Stahlwerke bo letos nekoliko nižja kot lani, ko je znašala 6%.

Borzo volne v Pragi bo otvorila praska produktna borza. Služil a bo svetovni trgovini in poravnavanju sporov. Uzance bodo izdelane na temelju uzanc na inozemskih borzah.

Bob soja bodo pričeli pridelovati v Avstriji; tozadevni poskusi so se dobro obnesli.

Za izvoz pšenice iz Jugoslavije je znižalo prometno ministristvo po konferenci z eksporterji železniško tarifo za 50 odstotkov.

Rumunski proračun so spravili v ravnovesje in so tako stroški kot dohodki proračunjeni z 38 milijardami in 200 milijoni lejev.

Koncentracija belgijske premogovne industrije je v toliko napredovala, da bosta ustanovljena do 1. aprila premogovni in koksní sindikat ter prodajni urad za industrijski premog.

Prepoved izvoza petroleja iz Rumunije hoće nova vlada ukiniti in prav tako izvozno takso za izgotovljene petrolejske produkte.

Nove oznaćbe o izvoru blaga hoće v boju proti inozemski konkurenci vpeljati angleški parlament.

American Glanzstoff bo izdala 150.000 novih osnovnih delnic.

Svetovni žitni trg je postal v zadnjem času nekoliko bolj prijazen, a je še vendar zelo miren. Vidne zaloge se kopićijo.

Družbo z glavnico 735 milijonov belgijskih frankov so ustanovili v Bruslju. Združila bo vsa industrijska podjetja Bruselske banke (Banque de Bruxelles) in njenih podružnic.

Bilanca nemške tekstilne industrije za preteklo leto je neugodna. Padajoća konjunktura se pozna najbolj v bombaževi industriji.

Banke na Francoskem izvršujejo znatna zvišanja delniške glavnice, tako Banque de l' Union Parisienne od 150 na 200 milijonov frankov, Credit Commercial de France od 126 na 154 milijonov frankov.

ZA SPOJITEV V ANGLEŠKI BOMBAŽEVI INDUSTRIJI.

Skupni odbor angleških bombaževih prodajnih organizacij priobčuje poročilo o položaju angleške bombaževе industrije. Med drugim beremo: Pičloš kreditov je prisilila mnogo podjetja, da so prodajala svoje zaloge za vsako ceno, večinoma z zgubo, zato, da si nabavijo finančna sredstva. Posledica je bila obnem tuja, da so cene za lancashire izdelke zelo kolebale, s čimer je bilo zaupanje importnih dežel močno ogroženo. Samo ena alternativa je: Ali bo sedaj proces trajne likvidacije prisilil toliko tvrdk do bankrota, da bodo mogle preostale tvrdke poleg delati rentabilno, ali pa se morajo finančni pogoji bombaževе industrije temeljito reformirati. Tovarnarji naj se združijo v več skupin, ki bi pa morale biti med seboj v tesnih stikih. Najprvo naj se izvede ta koncentracija v predelništvu. Iz koncentracije je možno pričakovati olajšanje obrestovanja, boljša izraba odpadkov, prednosti pri skupnem nakupu oziroma pri skupni prodaji, dalje prihranki v poslovanju in v plačah ravnateljev ter izločitev prekupovalne trgovine. Slednjič zahteva poročilo, naj se produkcijske metode izpopolnijo ter naj se uvede produkcija na debelo. Če le mogoče, naj sledi nato tudi reforma in aprilurnih tovarnah in v ostalih sekcijah bombaževе industrije. — Kol v nekako dopolnilo k temu poročilu beremo danes, da se je združilo v Angliji okoli 250 bombaževih predelnic z desetimi milijoni vreden v končno spojitev, potem ko so se bile zedinile interesirane banke. Pričakujejo, da bo nova družba, Lancashire Cotton Corporation imenovana, v začetku leta 1929 registrirana kot družba z omejeno zavezo.

* * *

CENE BAKRU ZOPET RASTEJO.

Sele 27. decembra je Mednarodni kartel cene bakru zvišal za 1/4 na 1650 centov in 31. decembra jih je zopet, na 1634. Vzrok tega stalnega dvigovanja je povečano nakupovanje v Evropi in v Zedinjenih državah, ki je zaloge zmanjšalo, čeprav je tudi produkcija zelo narasla in izkazuje rekordne številke. Mesečna povprečnost ameriške produkcije leta 1927 je znašala 123.000 ton, leta 1928 pa 135.000 in so se kljub temu ameriške zaloge skrčile od 95.000 na 52.000 ton. Vse evropske dežele so importirale dosti večje množine kot v prejšnjih letih. Kljub temu se sprašujejo, koliko znaša razlika v ceni med bakrom in aluminijem, njegovo najvažnejšo konkurenčno kovino, samo nekaj malega več kot 300 mark pri toni, dočim je bila normalna razlika prej 1000 mark. Mislijo, da se bodo evropski konsumenti kovin zmeraj bolj oprijeli aluminija.

40.000 DOLARSKIH MILIJONARJEV IN ZA 28 MILIJARD DOLARJEV HRANILNIH VLOG.

Na nekem zborovanju je izjavil zastopnik newyorške Zvezne rezervne banke, da se je število dolarških milijonarjev zvišalo od 7000 v letu 1914 na 30.000 do 40.000 v letu 1928. — Dalje je priobčila ameriška vlada poročilo, ki pravi, da so se hranilne vloge pri vseh bankah v Zedinjenih državah v letu 1928 dvignile za dve milijardi dolarjev in da so znašale na koncu preteklega leta 28 milijard in 132 milijonov dolarjev. Na vsakega Amerikanca je prišlo na koncu leta za 214 dolarjev ali 12.000 dinarjev hranilnih vlog.

* * *

ENOTNA PETROLEJSKA FRONTA V AMERIKI?

Holandski »Allgemeen Handelsblad« pravi, da se pripravljajo v ameriški petrolejski industriji pregrupacije in koncentracijske gibanja največjega pomena, ki bodo dovedla do nove dobe v ameriški petrolejski industriji. Prvi korak v konsolidaciji ameriške petrolejske industrije je na iniciativo predsednika Standard Oil, Teaglea, uslavljena eksportna organizacija, ki je obsegala doslej samo družbe, vključene v Standard Oil združenih koncernov z drugimi družbami, ki bi v slučaju, da se pogajanja uspešno zaključijo, uslavila na svetovnem petrolejskem trgu enotno ameriško fronto, ki bi na vsak način mogla vplivati na bodoči razvoj svetovne petrolejske industrije.

* * *

NOVOVRSTNE PARNE LOKOMOTIVE PRI AVSTRIJSKIH ZVEZNIH ŽELEZNICAH.

Avstrijske zvezne železnice se bavijo sedaj s pripravi za preskušnjo novovrstnih parnih lokomotiv, ki jih bodo kurili s premogovnim prahom. Vsled tega bo omogočena tudi uporaba domačega avstrijskega premoga v večji izmeri kot je bilo to doslej. Na iniciativo avstrijskih zveznih železnic in Alpine Montan so kurili v lokomotivah, ki so jih zgradile nemške državne železnice za poskuse kurjenja s premogovnim prahom, tudi avstrijski premogovni prah, in sicer z izredno ugodnim uspehom. Zato bodo pričeli v Avstriji sami s poskusi večje izmere in daljše dobe. Zaenkrat bodo zgradile zvezne železnice dve taki poskusni lokomotivi. Pričakovani uspeh pomeni najprvo prihranek gorivne snovi. A. E. G. v Berlinu je priobčila o prav velikih prihranitvenih možnostih z uporabo takih lokomotiv zelo zanimive podatke. Tudi razbremenitev kurjača je zelo važna, zlasti ker je pri lokomotivah z veliko kapaciteto konstrukcijska meja določena sedaj po telesni delozmožnosti kurjača. Ta omejitveni moment pri kurjavi s premogovnim prahom popolnoma odpade. Za Avstrijo posebej nastane še ta ugodnost, da se bo mogel uporabljati na smotren način domači sicer ne ravno najboljši premog, s čimer bi dobilo domače premogarstvo širši temelj in bi se tudi dobave premoga za zvezne železnice precej preorientirale. Za Jugoslavijo bi bil novi način kurjave seveda tudi prav velikega pomena.

TRŽNA POROČILA.

KUBANSKI SLADKOR.

Pred par dnevi je podpisal predsednik Kube dekret, ki določa popolno prostost pridelovanja in neomejeno prodajo sladkorja. Delovanje eksportne komisije, ki se peča s statističnimi deli in z likvidacijo starih sladkornih zalog, se zaključijo z 31. januarjem t. l. Pogovor ima samo provizoričen značaj. Novi dekret ni povzročil nobenega vznemirjenja, ker so že itak splošno računili s prostim sladkornim gospodarstvom na kubanskem trgu od začetka letošnjega leta naprej. Pride k temu še okolnost, da bo bodoči kubanski pridelek v količini več kot 5 milijonov ton prekosil lanski zaključek za 1 milijon ton. Slabo tendenco na svetovnem sladkornem trgu označajo kot posledico tega dejstva. Omejitveni nameni so se popolnoma izjalovili.

* * *

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 28. decembra 1928 je bilo pripeljanih 40 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov stari 225—250, 3 do 4 mesece stari 280—450, 5 do 7 mesecev stari 480—540, 8 do 10 mesecev stari 580—750, 1 leto stari 1100 do 1400, 1 kg žive teže 10—1250, 1 kg mrtve teže 16—18. Prodanih je bilo 32 svinj.

* * *

NAZNANILO.

Te dni izideta knjigi

Ivan Hribar:

MOJI SPOMINI,

katerih I. del smo priobčevali v našem listu, v posebni knjigi, ki obsega 508 strani velike osmerke. Izšel bo pa obnem tudi II. del spominov istega pisatelja pod naslovom »Osvojevalna doba«. Obseg II. dela 552 strani. Obe knjigi bosta v platno vezani in se predznambe na naročnino v naši upravi že sedaj sprejemajo. Evo obsega obeh knjig:

I. del:

- I. Otrška leta.
- II. Gimnazijska doba.
- III. Po poti k poklicu.
- IV. Samostojen podjetnik.
- V. Važnejši dogodki iz javnega udejstvovanja: Banka »Slovenija« — Slovensko uradovanje pri sodiščih — Dr. Janeza Blaisa 70-letnica — Narodni dom — Slovensko Dramatično Društvo — Josip Jurčič — »Narodna Tiskarna« — Slovenski Narod — Volitve v občinski svet Ljubljani — Mestna hranilnica Ljubljana — Ljubljanski vodovod — »Slovan« — Biskup Josip Juraj Strossmayer — Ljubljanski Sokoli — Izvolitev v deželni zbor — Deželna hipotekna banka — Dr. Valentin Zarnik — Vekoslav Legat — Avgust Endlicher — Deželna hipotekna banka dalmatinska — Ljubljanski Liste — Fran Suklje — Cipev deželno-zborna narodna kluba — Simon Gregorčič — Anton Askerc — Josip Gorup — Zveza s Slovani Avstrogrške — Zveza s Slovenci drugih pokrajin — Prvi poskusni kuraki po poti k zidnjenju — Zveza s Slovani zunaj državnih meja — Družba sv. Cirila in Metoda — Ivan Vrhovnik — Dr. Jakob Missia — Dr. Danilo Majaron — Potres.
- VI. Zupanska doba: Zupansko uradovanje — Višja deželjska šola — Vprašanje uličnih tabel — Zasebne napisne table in objave — Zdravstveno zadeve — Regulacija mesta — Mestna kanalizacija — Odpravljanje smoti — Vprašanje tujkega prometa in otepšava mesta — Ljudska kopeli in mestna uhožnica — Vprašanje osrednjega kolodvora — Solstvo — Vprašanje slovenskega vseučilišča — Tržnica — Mehaniške delavnice državnih železnic — Električna in električna cestna železnica — Slovensko gledališče — Vrhiška železnica — Javni spomeniki — Jubilejske stavbe — Ivan Kavčič — Ljubljanska kreditna banka — Dalmatinsko parobrodarstvo — Dogodki meseca septembra 1908 — Prizadevanje za imenovanje jugoslovanskega ministra rojaka — Školovi zavodi v Sent Vidu — Nepotrđitev moje so-

DOBAVA, PRODAJA.

Prodaja. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 10. januarja 1929 ponudbe glede prodaje 700 m³ bukovih polen. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 9. januarja 1929 ponudbe glede dobave raznih tiskovin. — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 12. januarja 1929 ponudbe glede dobave Grifin-koles. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Dobave. Saobračajno - komercijelno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave raznih knjig in tiskovin ter glede dobave 4000 kilogramov dekstrina. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 5. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kilogramov olja za transformatorje in strokovnih knjig; do 11. januarja t. l. pa glede dobave 8000 kg karbida. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 16. januarja t. l. ponudbe glede dobave kopalne kadi in klotzov; do 18. januarja t. l. pa glede dobave bele snažilne volne, mavca, salmijakove soli in kamna, členskih meril, minium-barve itd. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

glasne šeste izvolitve za ljubljanskega župana — Erazmova gornja proti meni — Ljube Madorin — Miroslav Malovrh — Dr. Karl Trilnik — Dr. Ivan Tavčar — Ivan Šubic — Moje udejstvovanje in moji načrti v dobi, ko mi je odvzeto bilo župansko poslovanje — Preiskava možnega županskega poslovanja — Retrospektivne ugotovitve.

II. del:

- I. Po balkanski vojni.
- II. V Berlinu.
- III. V Petrogradu.
- IV. V Moskvi.
- V. Na poti v Sofijo.
- VI. Pri Gošovu in Pašicu.
- VII. Pri Hartvigu. — Na poti za Pašicem.
- VIII. Vnovič v Petrogradu.
- IX. V Parizu.
- X. Po sarajevskem atentatu.
- XI. Volna napoved.
- XII. V policijskem zaporu.
- XIII. V preiskovalnem zaporu.
- XIV. Vnovič v policijskem zaporu.
- XV. V prognanstvu v Abtenau-i. — Pribevanje v pravdi proti dr. Kramaru.
- XVI. Pred vratni svoje ožje domovine.
- XVII. Zopet v Ljubljani. — Pripravljalna dela za bližajočo se velike dogodke. — Narodni svet in Narodno veče.
- XVIII. Proglasitev odepitve od Avstro-Ogrske in zedinjenje s Srbij in Hrvti v eno državo. — Revolucionarna ustanovitve Narodne vlade.
- XIX. Na poti v Zenevo. — Sestanek s Pašicem v Rimu. — Čez Brindisi in Krk v Dubrovnik in odondot preko Hercegovine in Bosne v Beograd.
- XX. Državnopravni čin ujedinjenja. — Kako smo do njega dospeli. — Moji razgovori s Pašicem o uredbi skupne države.
- XXI. V Belem gradu. — Sestavljanje vlade in delegacije za Pariz. — Načrt za privlečenje Bolgarije. — Moje imenovanje za poslanika in polnočnega ministra v Pragi.
- XXII. Zopetno potovanje v Beograd. — Odklonitev časti in dolžnosti glavnega delegata pri mirovnih pogajanjih v Parizu. — Poslanik in polnočni minister v Pragi.
- XXIII. Konopist. — Nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este. — Srbski dvorski arhiv. — Kralj Aleksander Obrenović.
- XXIV. Koroška in Rapallo. — dve naši nacionalni katastrofi. — Kdo ju je zakrivil.
- XXV. Opazovanje iz Prage, kako se razvijajo dogodki in domovini. — Odlučba vrniti se vanjo.
- XXVI. Pokrajinski namestnik v Ljubljani.
- XXVII. Doslov.

Cena I. dela Din 100.—; s poštnino Din 110.—.

Cena II. dela Din 100.—; s poštnino Din 110.—.

Naročnina naj se pošlje na naslov: Tiskarna Merkur, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Dobivata pa se oba dela knjige tudi pri vseh knjigarnah.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

TRG.-IND. D. D.

TISKARNA MERKUR

Ljubljana

Gregorčičeva ul. 23

se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovino, obrt in industrijo ter za urade, društva i. t. d.

Lastna

KNJIGOVEZNICA

Telefon 2022

KUVERTA

- DRUŽBA Z O. Z. -

Tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Vožarski pot št. 1

Karlovska cesta št. 2

VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN

LJUBLJANA

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna postražba!

Zahtevajte cenik!

Trgovci, onlašajte v „Trgovskem listu“!